

A SZEF tevékenysége

a II. Kongresszus (1999. április 23. és május 29.) óta

1999.

VI. 7. A SZEF Nyugdíjas Választmánya Mihalovits Ervin elnöktől tájékoztatót hallgatott meg a SZEF II. Kongresszusán elfogadott programból a Nyugdíjas Választmányra vonatkozó feladatokról, az Idősügyi Tanács működéséről, s az Idősek Nemzetközi Évével kapcsolatos választmányi tennivalókról. A testület tárgyalta a nyugdíjas érdekek érvényesítésének lehetőségeiről is.

VI. 8. A SZEF új összetételű (kibővült) Ügyvivő Testületének első ülése megerősítette a konföderációnak azt az álláspontját, hogy *a Munka Törvénykönyvének kormányzati módosítási javaslata munkavállaló-ellenes*. Ezért a SZEF támogatja az Alkotmánybírósághoz forduló konföderációkat, s a módosítás parlamenti megszavazása esetén tájékoztatja az Európai Szakszervezeti Szövetség és a Közszolgálati Internacionálé vezető testületeit *a szakszervezeti jogok csorbításáról*. Az ÜT sajtónyilatkozatban tájékoztatta a közvéleményt álláspontjáról.

VI. 22. A SZEF elnöke Stumpf István kancelláriaminiszterhez, Chikán Attila gazdasági miniszterhez és Járai Zsigmond pénzügyminiszterhez küldött levélben jelezte a kormány illetékeseinek, hogy a konföderáció tagszervezetei mintegy 600 ezer közzolgálati dolgozóra kiterjedő bér- és keresetfelméréssel tájékozódott a közszféra első négyhavi bérhelyzetének alakulásáról. A tapasztalatok szerint jelentős a különbség a különböző közzolgálati foglalkozási kategóriák reálkeresetében. A közszférában dolgozók közel felének 1999 első negyedében csökkent a reálkeresete, közülük nem keveseknek jelentősen. Ezért *a SZEF javasolja és kezdeményezi, hogy a PM, a GM és a MEH felelős képviselői mielőbb üljenek tárgyalóasztalhoz a SZEF és a közszféra reprezentatív szakszervezeteinek képviselőivel*, s tekintsék át a kialakult helyzetet.

VI. 24. Szabó Endre sajtótájékoztatón ismertette a Stumpf Istvánhoz, Chikán Attilához és Járai Zsigmondhoz június 22-én küldött levelet és az első négyhavi béralakulásról készített szakszervezeti felmérés tapasztalatait. A lapok bő terjedelemben számoltak be az elhangzottakról, kiemelve, hogy a béremelés 1999-ben a KSH átlagos adataival szemben sok közzolgálati területen még az infláció mértékét sem érte el, az adószabályok változása pedig még ebből a kevésből is visszavett.

VI. 28. A tagszervezetek delegáltjaiból megalakult a SZEF Pénzügyi Ellenőrző Bizottsága. A testület egyhangúlag újraválasztotta Tóth Bélánét, az eddigi elnököt.

VII. 14. A SZEF Ügyvivő Testülete a Pénzügyminisztérium 2000. évi adó- és járulékkerveiről tárgyalva kifogásolta, hogy a tárca elképzeléseiben nem megfelelőek az adóarányok, *túl nagy a munkajövedelmek adóelvonása*. A SZEF szükségesnek tartja ennek csökkentését, s azt, hogy hosszabb távra szóló adókonceptió készüljön, stabil, *kiszámítható adórendszer* legyen. A testület nélkülözhetetlennek tartja, hogy *a kormány az adózási és járulékszabályok változtatásának tervezetével egyidejűleg mutassa be a 2000. évi bérpolitikai elgondolásait is*. A SZEF számára a két témakör *csak együtt értelmezhető*. Elfogadhatatlan az olyan változtatás, amely a munkavállalók, a közszférában foglalkoztatottak többsége számára kedvezőtlen, s a

magas jövedelműek előnyére szolgál. *A SZEF olyan változtatásokat támogat, amelyek növelés helyett mérséklék az alacsony és közepes jövedelmű munkavállalók adó- és járulékterheit.*

Az Ügyvivő Testület tárgyalta a Gazdasági Minisztériumnak a magyar kereseti viszonyokról az EU-csatlakozás tükrében készült tájékoztató jelentéséről is. A tájékoztató igazolja a SZEF eddigi álláspontját: a magyar bérek általában, a közsféra különböző szektorainak bérei és keresetei pedig különösen elmaradnak az európai átlagtól. Ezért *a SZEF halaszthatatlannak tartja egy olyan megállapodás előkészítését a közsférában, amely — mind a hazai, mind az európai átlaghoz képest fennálló bérlemaradás felszámolása érdekében — legalább három évre előretekintve rögzíti a felzárkóztatáshoz szükséges lépéseket.* A testület sajnálattal állapította meg, hogy a kormányzati szervekhez 1999. június 22-én eljuttatott — a bérhelyzet áttekintésével összefüggő tárgyalást javasoló — levelére mindmáig semmiféle választ nem kapott. Elvárja az illetékes kormányzati szervektől, hogy teljesítsék törvényes együttműködési kötelezettségeiket.

Az ÜT tagjai a közszolgálati érdekegyeztetés intézményrendszerével kapcsolatos elképzelésekről folytatott véleménycseré során kifejtették: a kormány nem “szalámizhatja” le a közszolgálat különböző szektorait, *szükség van a közszolgálat közös, globális érdekeit egyeztető fórumra.*

VIII. 4. A SZEF Ügyvivő Testülete elfogadta, hogy a SZEF, az MSZOSZ és az Autonóm Szakszervezetek Szövetsége közös levélben javasoljon tárgyalást — külön-külön — Járai Zsigmond pénzügy-, Chikán Attila gazdasági, és Harrach Péter szociális és családügyi miniszternek a 2000. évi állami költségvetési terv előirányzatairól, az adó- és járulékrendszer változásainak munkavállalókat érintő terheiről, a társadalombiztosítási szolgáltatások jövőjéről, a nyugdíjmelési elképzelésekről. A három konföderáció azért javasolja a tárgyalásnak ezt a módszerét, mert az országos érdekegyeztetés rendszerének átalakítása miatt nincs intézményes lehetőségük érdemi módon befolyásolni olyan döntések előkészítését, amelyek alapvetően érintik a munkavállalók helyzetét. (A három miniszter 1999. augusztus 10-én kelt közös levelében úgy ítélte, hogy “a társadalmi párbeszéd rendszerének fórumai lehetőséget adnak valamennyi javasolt téma érdemi megtárgyalására... az új rendszert gyengítené, ha az újonnan megalakult fórumokon kívül kerülne sor külön tárgyalásra”, ezért a javaslatot elutasították.)

Az ÜT arról is döntött, hogy *a SZEF-ben tömörült reprezentatív szakszervezetek kezdeményezik a KIÉT sürgős összehívását* és a 2000. évi állami költségvetési terv közszolgálati intézményeket és munkavállalókat érintő ügyeinek napirendre tűzését.

VIII. 17. A SZEF Ügyvivő Testülete a közsféra új érdekegyeztetési rendszerével kapcsolatban a Gazdasági Minisztériumban készült kormány-előterjesztésről tárgyalva elvileg nem ellenezte, hogy a közszolgálatban három *szektorális* (közalkalmazotti, köztisztviselői, hivatásos szolgálati), hat közalkalmazotti *ágazati-szakmai*, a minisztériumoknál és néhány más kormányzati szervnél pedig *fenntartói-ágazati* bizottságok szolgáljanak az érdekegyeztetés fórumául. Mivel azonban a közsférában működő intézmények és dolgozók meghatározó módon függnak az állami költségvetéstől, a közszolgálat munkavállalóinak nemcsak elkülönült, hanem közös, azonos érdekeik is vannak. Ezért *a SZEF ragaszkodik ahhoz, hogy a közszolgálatnak legyen egységes, közös érdekegyeztető fóruma is.*

IX. 14. A SZEF Ügyvivő Testülete egyetértett azzal, hogy *a SZEF kezdeményezzen a kormánynál egy hosszabb — hároméves — időtartamú megállapodást, amely a közszféra egészére az átlagosnál dinamikusabb fejlesztést és bérfelzárkóztatást tesz lehetővé.*

IX. 14. Harmadik együttes ülését tartotta — ezúttal az ÉSZT székhelyén — a SZEF Ügyvivő Testülete és az ÉSZT Elnöksége. A résztvevők a 2000. évi állami költségvetés tervezetével kapcsolatos közös szakszervezeti álláspont kialakításáról tanácskoztak. Érintették a két konföderáció közötti együttműködés további szélesítésének, elmélyítésének lehetőségeit is. Szabó Endre, a SZEF elnöke a képzés-továbbképzés, valamint a nemzetközi kapcsolatok területét jelölte meg az együttműködés kínálkozó területeként, de javasolta áttekinteni a közös nyomásgyakorló akciók, fellépések lehetőségeit is. Vígh László elnök és az ÉSZT más tisztségviselői egyetértettek a SZEF vezetői által felvetett gondolatokkal, fontosnak mondták, hogy kezdődjék meg az együttműködés részterületeinek és konkrét formáinak kidolgozása.

IX. 15. A SZEF Ügyvivő Testülete a Chikán Attila gazdasági miniszterrel folytatott délutáni tanácskozást megelőző ülésén állásfoglalást fogadott el az adózás és a járulékfizetés 2000. évi szabályainak tervezetéről. Megállapította: ez az új koncepció az adósávokkal, az áfa-kulcsok emelésével és néhány más szakkérdéssel kapcsolatos, az előző változatra tett észrevételeink közül néhányat figyelembe vett, de *a testület változatlanul kifogásolja, hogy nem került sor olyan átfogó adó- és járulékreform kidolgozására, amely csökkentené a munkavállalók adóterheit, arányosabbá és igazságosabbá tenné a közteherviselést.* A Pénzügyminisztérium tervezete nem csökkenti a munkavállalók adóterheit, sőt a közszféra jelentős körében növeli az adót. Elfogadhatatlan az is, hogy a gyermekkedvezmény növelése az alkalmazotti adókedvezmények rovására történjék. Sételmezzük, hogy az üdülési csekk és az étkezési hozzájárulás adómentes értéke az infláció emelkedése ellenére nem változik. A SZEF 10-ről 30 ezer forintra javasolja emelni az üdülési csekk adómentes határát. A konföderáció kifogásolja, hogy az önkéntes nyugdíjpénztárba a magánszemély által befizetett összegnek az eddigi 50 helyett csak 30 százaléka lesz leírható az adóból.

IX. 15. A SZEF Ügyvivő Testülete Chikán Attila gazdasági miniszterrel tárgyalt a közszolgálatban dolgozók kereseti helyzetéről, foglalkoztatási körülményeiről, az érdekegyeztetés problémáiról és a kormány 2000. évi bér- és keresetpolitikai elképzeléseiről. A SZEF álláspontját ismertetve Szabó Endre tarthatatlannak minősítette, hogy a közszférában alkalmazottak keresetének vásárlóértéke 20-25 százalékkal rosszabb a tíz évvel korábbinál. Ezért *elengedhetetlen a közszolgálati bérek, keresetek felzárkóztatása a magyar nemzetgazdasági átlaghoz, és közelítése az EU-minimumhoz. A SZEF határozott igénye: a közszolgálati béreket 2000-től kezdődően minden évben a nemzetgazdasági átlagnál dinamikusabban kell növelni. A konföderáció ehhez szükségesnek tartja és kezdeményezi felzárkóztatási megállapodás megkötését, a bérrendszer és a bérfinanszírozás olyan átalakítását, amely egyaránt kifejezi a közszféra minden területét jellemző közös vonásokat, az egyes foglalkozási ágak különbözőségét, valamint a teljesítmények differenciált elismerését. A versenyszférától való jövedelemelmaradás részbeni kompenzálására a közszolgálati jóléti rendszer új elemekkel történő kiegészítését is javasolja a SZEF. A konföderáció elfogadhatatlannak tartja, hogy a kormány a szakszervezetek véleményének előzetes meghallgatása nélkül, a nyugdíjasok hátrányára döntött nyugdíjügyekről.*

Szabó Endre és a felszólaló ÜT-tagok véleményére reagálva a miniszter csak általánosságokat válaszolt. Kifejtette: az érdekegyeztetés rendszere erősen átpolitizálódott, azért kellett átalakítani, hogy ne politikai fórum legyen. Csak részben fogadta el, hogy a szakszervezeteknek országos ügyekkel is foglalkozniuk kell, nem csak munkahelyiekkel. A közsféra ügyeivel kapcsolatban vitatta, hogy a 3 százalékos létszámcsökkentés irreális lenne. Szerinte a legnagyobb gond az, hogy a közsféra a termelékenység (sic!) növekedésében messze lemaradt a versenyszféra mögött. Ez az elmaradás okozza a bérelmaradást is. A gazdasági-társadalmi átmenet relatíve felértékelte a versenyszférát, és leértékelte a közsférát. A szerkezetátalakítás a versenyszférában gyorsabban ment végbe, mint a közsférában. Világszerte gond, hogy mi legyen a modern állam szerepe. Nincs közmegegyezés, hogy milyen szerepe legyen a közsférának, ezért halad vontatottan az államháztartási reform. A SZEF által megfogalmazott bérköveteléseket jogosnak ismerte el, de nincs fedezet az emelésre.

IX. 21. A SZEF Budapesten tartott *országos aktívaértekezlete*, amelyen a konföderáció tagszervezeteinek mintegy 300 választott képviselője vett részt, állásfoglalásban hívta fel a figyelmet a közsféra munkavállalóinak és intézményeinek súlyos helyzetére, a tarthatatlanul alacsony bérekre, a működési feltételek beláthatatlan veszélyekkel fenyegető romlására.

Az aktívaértekezlet megerősítette: *a SZEF kezdeményezi egy középtávra szóló felzárkóztatási megállapodás megkötését.* A SZEF az egyezséget előkészítő tárgyalások fontos elemének tekinti a közszolgálati bérek, keresetek éves inflációt követő automatizmusának rögzítésével, a bérek és bérjellegű juttatások reálértékének garantált, a nemzetgazdasági átlagnál dinamikusabb emelésével, a bérek, keresetek pénzügyi fedezetének állami szavatolásával, a béren kívüli kiegészítő juttatások egységes rendszerével és kormányzati garanciájával kapcsolatos kérdések megvitatását és rendezését.

Mivel a közsféra munkavállalóinak jelentős része 1999-ben szolid reálkereset-növekedés helyett reálkereset-csökkenést szenvedett el, a SZEF 2000-ben az egy főre számított reálkereset legalább 3,5 százalékos növekedését tartja szükségesnek a közszolgálatban, elfogadhatatlannak tartja a bértömeg csupán 5 százalékos növelését, s a beralap minimálisan 8,5-9 százalékos emelését igényli.

A konföderáció olyan egységes alapelveken nyugvó bérrendszer kidolgozását szorgalmazza, amely kifejezi mind a közsféra egyetemlegességét, mind pedig az egyes közszolgálati ágak különbözőségét, és a teljesítmények differenciált elismerését. Az aktívaértekezlet szükségesnek tartja a közsféra finanszírozási rendszerének sürgős megváltoztatását, a közszolgálat egészére kiterjedő kiegészítő egészség- és nyugdíjbiztosítás, valamint az üdültetés munkáltatói támogatási rendszerének kialakítását, a nyugdíjak reálértékének 2000-ben történő emelését, s megengedhetetlennek tartja az érdekegyeztetés megkerülését, a társadalmi párbeszédre vonatkozó jogszabályok figyelmen kívül hagyását.

IX. 28. A SZEF Ügyvivő Testülete a konföderáció szeptember 21-én Budapesten tartott országos aktívaértekezletén elfogadott állásfoglalás végrehajtásával kapcsolatos feladatokról tárgyalt. Egyetértés alakult ki a kormány illetékeseivel folytatandó tárgyalások további szorgalmazásának szükségességében, s abban, hogy *mind a közvélemény, mind a szakszervezeti tagság körében erőteljesebbé kell tenni a*

SZEF követeléseinek megismertetését.

X. 1. A SZEF az országgyűlési képviselőkhez intézett nyílt levélben foglalta össze a közszféra súlyosodó gondjait, s tárta fel, hogy a közszolgálat bér- és kereseti viszonyai az előző évinél rosszabbul alakulnak. A levélben a SZEF kifejezte azt a határozott igényét, hogy *növelni kell a közszféra részesedését a nemzeti össztermékből*, javítani kell a közintézmények működési feltételeit, *tisztességes keresetet kell adni a közszolgálatban foglalkoztatottaknak*. A SZEF a 2000. évi állami költségvetési számok alapján nem látja biztosítottnak a közszolgálati dolgozók reálkeresetének még a kormány által ígért 2,25 százalékos emelését sem. A konföderáció a 2,25 helyett a reálkeresetek 3,5 százalékos növelését tartja indokoltnak, reálisnak és elfogadhatónak. Ez a bruttó keresetek legalább 12 százalékos és a központi költségvetésből biztosított nettó béralap 5 helyett minimálisan 8-9 százalékos emelését igényli. A SZEF a levélben azt kéri a képviselőktől, hogy módosító indítványokkal, szavazataikkal támogassák a konföderáció jogos érdekképviseleti törekvéseit.

X. 6. A SZEF elnöke sajtótájékoztatón ismertette a kormány 2000. évi költségvetési elképzeléseinek a közszférát érintő fejezeteiről kialakított szakszervezeti álláspontot, s azt, hogy a SZEF a lobbizás és a nyomásgyakorlás milyen eszközeivel, módszereivel kíván hangsúlyt adni a közszolgálati munkavállalók érdekeit kifejező követeléseinek.

X. 7. Megalakulásának 10. évfordulója alkalmából az ÉSZT tudományos konferenciát rendezett "A magyar értelmiség szerepe az ezredfordulón" címmel. A tanácskozáson részt vett a SZEF több tisztségviselője is. Dr. Szabó Endre "Az állami alkalmazottak szerepe az ezredfordulón" címmel tartott előadást. A jubileumi konferencia sajtótájékoztatójának megszervezésében közreműködött a SZEF sajtómenedzsere.

X. 15. Kuncze Gábor, az SZDSZ parlamenti frakcióvezetője a SZEF-ben tett látogatás keretében válaszolt a konföderációnak arra a levelére, amelyben a SZEF a 2000. évi állami költségvetés tervezetéről kialakított álláspontját ismertette az Országgyűlés valamennyi pártfrakciójával. Kuncze Gábor egyetértett a konföderációnak azzal az álláspontjával, hogy a fűnyíró-elvű létszámcsökkentések megalapozatlanok, s hogy 2000-ben és a következő években a nemzetgazdasági átlagnál nagyobb mértékű legyen a közszféra béremelése. Azt is szükségesnek mondta, hogy át kell tekinteni a közszféra egész bérrendszerét, de az önkormányzati önállóságot sértőnek tartotta azt az igényt, hogy az állami feladatokat ellátó önkormányzati közalkalmazottak, köztisztviselők bérét teljes egészében az állami költségvetésből finanszírozzák. Az SZDSZ frakcióvezetője támogatta azt a SZEF-álláspontot, amely szerint napjainkban felértékelődik a közszolgálat szerepe, ezért méltányos, hogy a kormány kiemelt módon kezelje ezt a területet.

X. 19. A SZEF Ügyvivő Testülete konzultációt folytatott a 2000. évi állami költségvetéssel kapcsolatos SZEF-kezdemenyvezések fogadtatásáról és a további teendőkről. A testület megállapította: kicsi az esély a kormányzati álláspont elmozdulására, mégis *folytatni kell minden lehetséges fórumon a SZEF bérigényeinek és érdekképviseleti követeléseinek hangoztatását*.

X. 25. A SZEF Ügyvivő Testületének és a megyei SZEF-koordinációk vezetőinek együttes ülése a 2000. évi állami költségvetéssel kapcsolatos érdekképviseleti kezdeményezések fogadtatásáról, és a nyomásgyakorlás további lehetséges eszközeiről, módszereiről folytatott véleménycserét. A tanácskozás azzal zárult, hogy

folytatni kell a vizsgálódást, felmérést a tagszervezetek és a tagság akciókésztségének mértékéről.

X. 27.— XI. 29. A SZEF több megyei szervezete *fórumot, megyei aktívaértekezletet* rendezett. Miskolcon (X. 29.), Kaposvárott (XI. 5.), Szolnokon (XI. 11.), Vácott (XI. 29.) dr. Szabó Endre elnök, Békéscsabán (X. 27.), Nyíregyházán (XI. 4.) és Egerben (XI. 4.) a SZEF más vezető tisztségviselői részvételével zajlott tartalmas — helyenként szenvedélyes — véleménycsera a közalkalmazottak, köztisztviselők, szolgálati viszonyban álló munkavállalók helyzetéről, a közszféra aggályos működési feltételeiről. A felszólalók több megyében panaszolták: *a kormányra jellemző arroganciát, az érdekegyeztetés rendszeres elmulasztását gyakran átveszik a helyi intézményvezetők is.* A munkahelyi szakszervezeti tisztségviselők sok esetben tapasztalnak *nyílt vagy burkolt fenyegetést*, a dolgozók pedig az elbocsátástól félve nem merik nyíltan vállalni a véleményüket, panaszukat.

X. 28. A SZEF elnöke levélben tájékoztatta Orbán Viktor miniszterelnököt a közszféra intézményeinek működését, bér- és kereseti viszonyait jellemző súlyos gondokról, s a SZEF-nek arról az igényéről, hogy *a közszolgálatban dolgozók keresete 2000-ben és az utána következő években a nemzetgazdasági átlagnál dinamikusabban növekedjék.* A levélben dr. Szabó Endre tételesen felsorolta a SZEF 2000. évi bérigényeit, s *javasolta a kormánynak középtávú felzárkóztatási megállapodás kötését* a közszolgálati alkalmazottak kereseti és szociális helyzetének javítására, a közszolgálat modernizációjával és az uniós csatlakozással összefüggő közös feladatokra. (A miniszterelnök — hivatalba lépése óta először — válaszolt a SZEF levelére. Nem értett egyet ugyan a közszféra helyzetének, bér- és kereseti viszonyainak szakszervezeti megítélésével, de örömmel üdvözölte a SZEF középtávú felzárkóztatási megállapodásra tett javaslatát, egyben Stumpf István kabinetminisztert jelölte ki a kormány részéről az előkészítő tárgyalások vezetőjéül.)

XI. 8. A SZEF az Idősek Nemzetközi Éve alkalmából ünnepséget rendezett Budapesten. Mihalovits Ervin, a SZEF Nyugdíjas Választmányának elnöke megnyitójában egyebek között elmondta: erősödő igény, hogy az Országgyűlés ratifikálja az Európai Szociális Charta idősekkel kapcsolatos cikkelyeit, s hogy mielőbb szülessen meg az Idősek Magyarországi Chartája. Dr. Szabó Endre a beszédében kiemelte: *nem nélkülözhető a közszolgálati nyugdíjasok véleménye és jelenléte a SZEF tevékenységében*, s a konföderáció nem térhet ki a nyugdíjasok jogos érdekeinek képviselője elől. Az aktív közszolgálati munkavállalók és a közszolgálat nyugdíjasai közötti együttműködés és összefogás az egyetlen esély arra, hogy érdekérvényesítő törekvéseink eredményesek legyenek. A rendezvényen felszólaló Harrach Péter szociális és családpolitikai miniszter fontosnak mondta a generációk közötti szolidaritás erősítését. A SZEF elnöke az ünnepségen *diszoklevelet* adott át azoknak — több mint ötven közszolgálati nyugdíjasnak —, akik sokat tettek idős társaikért, aktívan segítették a SZEF-tagszervezetek nyugdíjas tagozatainak, bizottságainak tevékenységét.

XI. 9. A SZEF Ügyvivő Testülete *szolidaritásáról biztosította a közszolgálati sztrájkbizottságot*, amelynek követelései megegyeznek a SZEF törekvéseivel. Az ÜT elismerését fejezte ki a megyei SZEF-fórumok szervezőinek. Valamennyi fórum érzékelhetővé tette a közszolgálatban dolgozók növekvő elégedetlenségét és megfélemlítettségét is. A SZEF tárgyalásokat kezdeményező levelére Orbán Viktortól érkezett válaszból a testület azt a véleményt alakította ki, hogy sajnálatos ugyan, hogy

a levél megkerüli a 2000. évi bérügyeket, de a SZEF kész azonnal megkezdeni a megbeszéléseket a középtávú felzárkóztatási megállapodás előkészítéséről.

XI. 10. A SZEF elnöke dr. Stumpf István kancelláriaminiszterhez írt levélben fejezte ki a SZEF megaláztatását, hogy a kormány készségét nyilvánította a tárgyalásra egy középtávú felzárkóztatási megállapodás előkészítéséről. A levélben dr. Szabó Endre leszögezte: *a megállapodás nem kerülheti meg, és nem nélkülözheti a közszféra 2000. évi helyzetét érintő kérdéseket, elsősorban a bérekkel és keresetekkel kapcsolatos szakszervezeti követelések érdemi megtárgyalását.* A SZEF javaslata: a parlamenti költségvetési vitára tekintettel *azonnal* kezdődjenek el a megbeszélések, amelyeken kapjon elsőbbséget a 2000. évre vonatkozó kérdések megtárgyalása, s *ezek eredményeinek függvényében* a további időszakra vonatkozó ügyek körvonalazása, majd pedig egy megállapodás-tervezet szöveges előkészítése.

XI. 10. A SZEF sajtótájékoztatón adta közre a konföderáció és Orbán Viktor miniszterelnök levélváltásával kapcsolatos információkat, valamint a közszolgálati sztrájkbizottság követeléseiről kialakított — támogató — SZEF-álláspontot.

XI. 16. A SZEF Ügyvivő Testülete javaslatot fogadott el a kormánnyal kötendő középtávú megállapodás tematikájára és kiinduló pontjaira. *1. Bérek, keresetek:* az adott évre tervezett infláció mértékének automatikus követése a bérekben, s a reálbérek nemzetgazdasági átlagot meghaladó emelése. *2. Bérrendszer, finanszírozás:* a közszféra egyetemlegességét, a szakágak sajátosságait és a teljesítményeket is figyelembe vevő egységes alapelveken nyugvó bérrendszer kidolgozása 2000. július 1-ig, a közszférában dolgozók bérét az állam szavatolja. *3. Jóléti rendszer:* a versenyszféráénál alacsonyabb keresetek bizonyos mértékű kiegyenlítését szolgáló — Nyugat-Európában honos — jóléti intézkedések bevezetése, kiegészítő nyugdíj- és egészségbiztosítás, üdültetés munkáltatói támogatásának kiterjesztése az egész közszférára. *4. Együttműködés a közszolgálat modernizációját célzó reformokban:* a reformlépések hatásvizsgálatai, foglalkoztatási, gazdaságossági kérdések, a munkaidő csökkentésének lehetőségei. *5. Az EU-csatlakozás feladatai:* körvonalazni, mely területeken és témákban számít a kormány a szakszervezetek részvételére, véleményére. *6. Az érdekegyeztetés intézményei:* a középtávú megállapodásnak rögzítenie kell a közszolgálati érdekegyeztetés lehetséges tematikáját, kereteit, alkalmas formáit, szereplőit, s az ezzel járó jogokat és kötelezettségeket. *Záradék:* az előkészítés valamely szakaszától célszerű a tárgyalásokba bekapcsolni SZEF-hez nem tartozó reprezentatív közszolgálati szakszervezeteket is.

XI. 18. és 25. A SZEF és a kormány képviselőinek kétfordulós első tárgyalása az Országházban a közszféra felzárkóztatását célzó megállapodás előkészítéséről. A kormány tárgyaló csoportját Stumpf István kancelláriaminiszter, a SZEF-ét Szabó Endre elnök vezette. A november 18-ai megbeszélésen a kormány képviselői elfogadták a SZEF-nek azt az álláspontját, hogy a KSH-nak az átlagkeresetek növekedéséről közzétett adatai mögött igen nagyok az egyes szakterületek közötti különbségek, jelentős a megélhetési gondokkal küzdők száma. A SZEF megismételte korábbi béremelési igényeit: *a kormány 8,25 százaléknál nagyobb arányban emelje a közszférában a béreket 2000-ben, s a költségvetés a bejelentett 5 százaléknál többet vállaljon az emelés központi finanszírozásából.*

A november 25-ei megbeszélésen a kancelláriaminiszter bejelentette: a kormányülésen tolmácsolta a SZEF igényeit, de a költségvetés nem tudja vállalni sem

a 8,25, sem az 5 százalék magasabbra emelését. Vállalta viszont, hogy 2000-ben az I. félévi tényadatok birtokában a kormányzat áttekinti a költségvetési szektor keresetalakulását és az inflációs előirányzat teljesülését. Ha a makrogazdasági folyamatok a kormány várakozásaitól eltérő irányba tartanak, akkor a kormány megfontolja a közszféra kompenzálását. “Erre mandátumot kaptam a kormánytól.” — jelentette ki Stumpf István.

A másik kompromisszum: a különösen rossz helyzetben lévő közalkalmazotti rétegek öt kategóriájában 1,05 százalékos szakmai szorzóval növelik az illetménytábla tételeit. Az öt kategória: *a humán egészségügyben az orvosok, az ápolók, a gondozói szakdolgozók, a szociális és mentálhigiéniai ágazatban az orvosok, az ápolók, a szakdolgozók, a kulturális ágazatban a kulturális szakdolgozók, a kutatás és a felsőoktatás területén a kutatói munkakörben alkalmazottak, a köz- és a felsőoktatásban a nem pedagógusi munkakört betöltők.* Ezen kívül a pedagógusok szakmai minőségi pótlékát 2000. szeptember 1-jétől 1620-ról 3000 forintra emelik.

Szabó Endre a tárgyalásokon kijelentette: *a kormány javaslatai több ponton messze állnak a SZEF igényeitől, s a kompromisszumos megállapodás kötésének lehetőségétől.* Javasolta a tárgyalások felfüggesztését, hogy a SZEF vezető testülete állást foglalhasson. A SZEF elnökének arra a felvetésére, hogy a közszolgálatban tarthatatlanul alacsonyak a keresetek, s az alkalmazottak jelentős részének 1999-es keresetemelkedése a szinten tartáshoz sem volt elegendő, Stumpf István kijelentette: a kormány számára a 2000. év egyik fontos prioritása javítani a közszféra helyzetén részben a köztisztviselői életpálya-reformmal, részben pedig a jelenleginél megnyugtatóbb bérstruktúra kialakításával. A SZEF tárgyaló delegációja azt azonban *csalódottan* vette tudomásul, hogy az öt szakterület számára megajánlott 1,05-ös bérszorzó alkalmazásához a költségvetés nem ad fedezetet, az intézményeknek azt megtakarításokból és létszámcsökkentésből kell előteremteniük.

XI. 25. A SZEF három tagszervezete (a PSZ, az MKKSZ, a BDDSZ) és öt másik közalkalmazotti szakszervezet részvételével megalakult *Országos Közszolgálati Sztrájkbizottság* és a kormány képviselőinek első tárgyalásán a szakszervezeti oldal 1,05 helyett 1,12-es bérszorzó alkalmazását kérte 2000-re a közszféra egésze számára, s azt igényelte, hogy a kormány írásban rögzítse a szakszervezeti követelésekre adott szóbeli — nagyrészt elutasító — választ. (Az írásos választ a kormány nevében Varga Mihály pénzügyi államtitkár november 30-án megadta.)

XI. 26. A SZEF Ügyvivő Testülete úgy döntött: *tudomásul veszi, de nem fogadja el a SZEF-kormány tárgyalásokon előterjesztett kormányjavaslatokat,* mert azok a SZEF számára nem kielégítőek. A testület igényli, hogy a kormány újólág vizsgálja meg ajánlását, *s találjon lehetőséget az 1,05-ös szakmai szorzónak az egész közszférára történő kiterjesztésére.* Az ÜT azt is kérte a kormánytól, hogy az általános megfogalmazás helyett tételesen mondja ki: ha az infláció 6 százaléknál magasabb lesz 2000-ben, s a GDP növekménye nem lesz rosszabb a prognosztizált 4,5 százaléknál, akkor *a költségvetés 2000. második felében forrást biztosít a közszférának a pótlólagos béremelésre.*

Az ÜT a bértárgyalások igen sovány eredménye ellenére úgy döntött, hogy a SZEF képviselői kezdjék meg a tárgyalásokat a kormány megbízottjaival a középtávú felzárkóztatási program lehetséges témaköreiről. A konföderáció tagszervezetei ismertetik tagságukkal a kormány ajánlásait, s a SZEF a tagsági vélemények alapján

határozza meg magatartását és a szükséges lépéseket.

XII. 7. A SZEFGgyvivő Testülete több más aktuális téma megtárgyalása mellett meghallgatta Mihalovits Ervin jelentését az Idősek Nemzetközi Évével kapcsolatos SZEFGrendezvényekről (november 8.: központi SZEFGünnepség, november 15.: egészségügyi fórum az EDDSZ-ben, november 22.: a “Szép hazánk, Magyarország” vetélkedő döntője tíz csapat részvételével, december 13.: kulturális fórum a Láng Művelődési Központban). A testület elismerését fejezte ki a rendezvények szervezőinek.

XII. 15. Dr. Szabó Endre Schalkhammer Antalhoz küldött levélben nyilvánította ki, hogy a SZEFGszimpátiával és szolidaritással támogatja a bányászok szakszervezetének a munkahelyek megőrzéséért, a kormány illetékeseivel elkezdett tárgyalások patthelyzetből kimozdításáért folytatott küzdelmét.